

Oikeusministeriö

Oikeusministeriö

PL 25
00023 VALTIONEUVOSTO

2 1. 08. 2009

ad 15/021/2006
LAVO

OM:n lausuntopyyntö 15/021/2006, OM044:00/2006, 27.5.2009

**PÄÄESIKUNNAN LAUSUNTO ESITUTKINTA- JA PAKKOKEINOTOIMIKUNNAN MIETIN-
NÖSTÄ**

Oikeusministeriö on viiteasiakirjalla pyytänyt pääesikunnan lausuntoa esitutkinta- ja pakkokeinotoimikunnan mietinnöstä (Oikeusministeriön komiteamietintö 2009:2). Puolustusministeriö on pyytänyt pääesikuntaa ilmoittamaan näkemyksensä myös puolustusministeriölle.

Pääesikunnan lausunto on valmisteltu oikeudellisella osastolla. Asiassa on varattu mahdollisuus lausunnon antamiseen Maavoimien, Merivoimien ja Ilmavoimien esikunnille, Maanpuolustuskorkeakoululle sekä pääesikunnan tutkintaosastolle, henkilöstöosastolle, talousosastolle, tiedusteluosastolle, suunnitteluosastolle, johtamisjärjestelmäosastolle, logistiikkaosastolle, materiaaliosastolle ja operatiiviselle osastolle. Puolustushaarojen esikuntia on pyydetty hankkimaan tarpeelliseksi katsomaan laajuudessa lausuntoja alaisistaan joukko-osastoista.

Lausunnon asiassa ovat antaneet Maavoimien Esikunta, Ilmavoimien Esikunta, Merivoimien Esikunta, Pääesikunnan tutkintaosasto, Kainuun Prikaati, Porin Prikaati, Panssariprikaati, Tykistöprikaati, Lapin Lennosto, Karjalan Lennosto, Suomenlahden Meripuolustusalue ja Uudenmaan Prikaati.

1. Yleistä

Mietintöön sisältyvät esitykset esitutkintalain, pakkokeinolain ja poliisilain kokonaisuudistukseksi. Esitutkinta- ja pakkokeinolakeja sovellettaisiin yleislakeina kuten nykyisin myös puolustusvoimissa suoritettavaan esitutkintaan ja pakkokeinojen käyttöön, ellei hallinnonalaa koskevassa erityislainsäädännössä toisin säädetä. Mietinnön luovutuskirjeessä on todettu, että sotilasviranomaisten osalta niitä koskevien toimivaltuuksien muutostarpeet on tarpeen perusteellisemmin selvittää erikseen. Tämä koskee erityisesti ehdotettavia uusia pakkokeinoja ja muita tiedonhankintakeinoja.

Pääesikunta toteaa, että puolustusministeriö on 28.5.2008 asettanut työryhmän (Sotilaskurinpito- ja poliisitoimintatyöryhmä), jonka tehtäväksi on annettu selvittää puolustusvoimien viranomaisten toimivaltuuksien muutos- ja kehittämistarpeet erityisesti sotilaskurinpitoa ja poliisitehtäviä koskien. Työryhmä on 16.6.2009 saanut valmiiksi osamietinnön, joka sisältää ehdotuksen sotilaskurinpitolain uudistamiseksi. Työryhmän

AF17052

määräaika on puolustusministerin päätöksellä 17.6.2009 jatkettu 31.12.2010 saakka. Päätöksessä on todettu, että poliisin tehtävien suorittamisesta puolustusvoimissa annetun lain uudistustyön sisältö on myös merkittävältä osin sidoksissa esitutkinta- ja pakkokeinotoimikunnan työn tuloksiin.

Pääesikunta pitää tärkeänä, että edellä mainittujen puolustushallinnossa valmisteilla olevien lakien ja esitutkinta-, pakkokeino- ja poliisilakien uudistusten välinen yhteys otetaan huomioon myös lainsäädäntöuudistuksen myöhemmissä käsittelyvaiheissa.

2. Keskeiset havainnot mietinnöstä

Esitutkintalaki

Pääesikunta pitää toimikunnan ehdotuksia pääosin nykytilaa selkiyttävänä. Ehdotettavat muutokset lisäävät myönteisellä tavalla asianosaisten oikeusturvaa.

Erityisesti sotilasviranomaisten mainitseminen yhtenä esitutkintaviranomaisista esitutkintalain 2 luvun 1 §:ssä selventää tilannetta nykyiseen lakiin verrattuna, jossa vastaavaa mainintaa ei ole. Uudistusta on pidetty saaduissa lausunnoissa hyvänä sekä pääesikunnan tutkintaosaston että puolustusvoimien joukko-osastojen kannalta.

Nykyisin esitutkinnasta ja pakkokeinoista annetun asetuksen 11 a ja 11 b §:ssä olevien säännösten (ilmoitusvelvollisuus ja esitutkintapöytäkirjojen toimittamisvelvollisuus sotilasviranomaiselle) siirtäminen esitutkintalain säännöksiin (mietinnössä esitutkintalain 6 luvun 7 § ja 10 luvun 2 §:n 1 momentti) on velvollisuuden tunnettuuden kannalta hyvä uudistus. Pääesikunta pitää kyseisiä säännöksiä edelleen erittäin tarpeellisina.

Rikosilmoituksen kirjaamisvelvollisuuden osalta Maavoimien Esikunta on tuonut lausunnossaan esiin, ettei pidä tarkoituksenmukaisena eikä tarpeellisena rikosilmoituksen kirjaamisvelvoitteen ulottumista sotilasviranomaisten tutkittavana oleviin rikoksiin ainakaan niissä tilanteissa, joissa velvollisuus koskee "muulla tavalla kuin ilmoituksen perusteella" esitutkintaviranomaisen tietoon tullutta rikosta ja asia ratkaistaan kurinpitomenettelyssä. Pääesikunnan näkemyksen mukaan mahdollinen poikkeus mietinnön mukaisen esitutkintalain 3 luvun 1 §:n säännökseen on mahdollista valmistella sotilaskurinpitolain uudistuksen yhteydessä.

Sotilasviranomaisten suorittamien esitutkintojen kannalta erittäin tärkeä on mietinnössä omaksuttu kanta kuulustelujen tallentamisen ääni- tai kuvatallenteeseen harkinnanvaraisuudesta kaikissa tilanteissa. Puolustusvoimissa kuulustelupaikat eivät ole kiinteitä kuulusteluhuoneita, eikä laitteistojen laajaan hankkimiseen ole mahdollisuuksia eikä sitä asioiden laatu ja määrä huomioon ottaen ole pidettävä tarkoituksenmukaisena. Kuulustelutodistajan käyttö on saatujen lausuntojen mukaan useimmiten ongelmallista.

Hyvänä pidetään myös sitä, että loppulausuntomenettelyn käyttäminen säilyy edelleen harkinnanvaraisena. Puolustusvoimissa suoritettavista esitutkinnoista suuri osa on laadultaan siten vähäisiä, ettei loppulau-

AF17052

sunnon antaminen niissä vakiintuneesti ole ollut minkään tahon intressissä.

Pakkokeinolaki ja poliisilaki

Kotietsinnän, paikanetsinnän ja laite-etsinnän uusia käsitteitä pidetään nykytilaa selkiyttävinä.

Salaisten pakkokeinojen ja tiedonhankintakeinojen osalta korostetaan, että pääesikunnan käsityksen mukaan toimikunta ei ole pakkokeinolain 10 luvun 1 §:n 2 momentin ja poliisilain 5 luvun 1 §:n 4 momentin muotoilulla tarkoittanut pysyvästi rajata telekuuntelua, tietojen hankkimista telekuuntelun sijasta, peiteltyä tiedonhankintaa, peitetoimintaa, valeos-toa ja tietolähteen ohjattua käyttöä pelkästään poliisin käyttöön siten, ettei muilla esitutkintaviranomaisilla voisi olla perustellusta syystä myöhemmin mahdollisuutta saada niitä käyttöönsä muita esitutkintaviranomaisia koskevan erityislainsäädännön muutosten yhteydessä (Näin on todettu myös esitutkinta- ja pakkokeinotoimikunnan kokouspöytäkirjassa nro 62, 20.3.2009). Ohessa lainaus kokouspöytäkirjasta tältä osin: ”Keskusteltiin 4 momentissa olevasta rajauksesta. Esitettiin, että koska pakkokeinojen väliset rajat ovat siirtyneet, momentilla supistetaan rajavartio-, tulli ja sotilasviranomaisen toimivaltuuksia nykyisestään. Esitettiin, että momentissa olevan viittauksen ei tulisi sisältää pakkokeinoja koskevia rajoituksia, vaan tietyt pakkokeinot rajattaisiin liitelaeissa pois. Todettiin, että ehdotettu rajaus ei poissulje mahdollisuutta myöhemmin muuttaa lakia niin, että rajavartio-, tulli ja sotilasviranomaiset saavat toimivaltuuksia käyttää kyseisiä keinoja. Rajauksen merkitys on siinä, että toimivaltuuksien laajentaminen edellyttää ministeriöiden välistä yhteistyötä. Pykälä jätetään ehdotettuun muotoon, mutta perusteluissa todetaan, että toimikunta ei ole ottanut kantaa toimivaltuuksiin ja että ne jäävät myöhemmän tarkastelun varaan.”

Pääesikunta toteaa, että kyseiset lainkohdat on kirjoitettu pakkokeino- ja poliisilakeihin nyt siten, että kyseisten keinojen säätäminen edes joiltakin osin esimerkiksi pääesikunnan tutkintaosaston käyttöön edellyttää paitsi säädösten ottamista poliisin tehtävien suorittamisesta puolustusvoimissa annettuun lakiin, myös pakkokeinolain ja poliisilain muuttamista tältä osin. Pääesikunta esittää edelleen ensisijaisesti mainitun rajauksen poistamista ja katsoo, että ainakin osa edellä mainituista keinoista ja erityisesti ainoastaan esimerkiksi internet- ympäristössä toteutettuna olisi lievyydeltään rinnastettavissa jo nyt muiden esitutkintaviranomaisen kuin poliisin käytössä oleviin keinoihin. Toissijaisesti pääesikunta esittää edellisen kappaleen mukaisen toimikunnan kokouspöytäkirjan lainausta vastaava tekstin lisäämistä hallituksen esityksen perusteluihin. Puolustusvoimissa kyseisiä keinoja käyttäisi vain pääesikunnan tutkintaosasto. Jäljempänä on käsitelty yksityiskohtaisemmin pääesikunnan tutkintaosaston tarpeita edellä mainituissa lainkohdissa yksilöityjen menetelmien käyttöön.

Pääesikunnan tutkintaosasto on lausunnossaan tuonut edellä mainittujen salaisten pakkokeinojen ja tiedonhankintakeinojen osalta esiin seuraavan. Pääesikunnan tutkintaosaston tehtäviksi on laissa säädetty puolustusvoimien poliisitehtävät. Näihin kuuluvat tällä hetkellä sotilasoi-keudenkäyntiasiana käsiteltävän rikoksen tutkinta, puolustusvoimien palveluksessa olevan henkilön tekemän rikoslain 40 luvussa tarkoitettun

AF17052

rikoksen tutkinta sekä tietyin alueellisin rajoituksin puolustusvoimien omaisuuteen kohdistuvien sellaisten rikosten *tutkinta*, jonka tekijäksi on todennäköisiä syitä epäillä myös muuta puolustusvoimien palveluksessa olevaa henkilöä kuin sotilasta. Samoin tutkintaosaston tehtäviin kuuluvat sotilaallisen maanpuolustuksen alalla Suomeen kohdistuvan laittoman tiedustelutoiminnan ja sotilaallisen maanpuolustuksen tarkoitusta vaarantavan laittoman toiminnan *estämiseksi* tehtävät turvallisuus- ja valvontatehtävät. On huomattava, että viimeksi mainitut tehtävät ovat vain asiallisella rajauksella samat kuin suojelupoliisilla. Edellä mainittujen pakkokeinojen yksiselitteinen käyttökielto estää käytännössä myös turvallisuusviranomaisten yhteistoimintaa.

Yksittäisten menetelmien osalta todetaan pääesikunnan tutkintaosaston tarpeista seuraava. Mietinnössä tai sen perusteluissa ei ole otettu huomioon sitä, että Suojelupoliisin ohella myös pääesikunnan tutkintaosaston tehtäviin kuuluvat mm. sotilaallisen maanpuolustuksen alalla Suomeen kohdistuvan laittoman tiedustelutoiminnan ja sotilaallisen maanpuolustuksen tarkoitusta vaarantavan laittoman toiminnan estämiseksi tehtävät turvallisuus- ja valvontatehtävät. Siten maanpetosrikosten paljastaminen ja estäminen ovat keskeisessä asemassa pääesikunnan tutkintaosaston toiminnassa. Näiden rikosten tutkinta sen sijaan kuuluu suojelupoliisille.

Aivan samoilla perusteilla kuin suojelupoliisinkin toiminnassa myös pääesikunnan tutkintaosaston toimesta tapahtuvan maanpetos- ja vakoilurikosten paljastamisessa ja estämisessä voidaan *telekuuntelulla* olettaa saatavan erittäin tärkeää tietoa tiedustelua harjoittavien mahdollisista värväyskohteista, tiedustelua harjoittavan mahdollisista suunnitteilla olevista laittomista toimista sekä näissä toiminna mukana olevista muista henkilöistä. Useissa tapauksissa telekuuntelu voi olla ainoa keino tietolähdesuhteen paljastamiseksi ja vakoilurikoksen torjumiseksi nykyaikaisessa yhteiskunnassa. Telekuuntelu on prosessina raskas ja resursseja voimakkaasti sitova. Pääesikunnan tutkintaosastossa sen käyttö rajoittuisi harvoin erittäin harkittuihin tapauksiin ja silloinkin kaikella todennäköisyydellä se toteutettaisiin yhteistyöviranomaisten kanssa. Vähintään pääesikunnan tutkintaosastolla tulisi olla oikeus käsitellä tällä tavoin hankittua tietoa. Myös *tietojen hankkiminen telekuuntelun sijasta* tulisi olla pääesikunnan tutkintaosaston käytettävissä samoin perustein kuin telekuuntelu.

Säädettäväksi ehdotetuissa pakkokeinolaissa ja poliisilaissa on otettu lähtökohdaksi, että *peiteltyä tiedonhankintaa* ei ilman pakkokeinolain tai poliisilain muutosta voitaisi miltään osin säätää pääesikunnan tutkintaosaston toimivaltuuksiin kuuluvaksi. Säännösten perusteluista ei ilmene syytä, miksi mainittu toimenpide on ajateltu rajattavaksi vain poliisin käyttöön. Tätä lähtökohtaa on pidettävä virheellisenä. Salaisessa tiedonhankinnassa on lähes aina tarkoitus pyrkiä välttämään suoraa kanssakäymistä tarkkailtavan henkilön kanssa. On kuitenkin tilanteita, joissa tällaisella menettelyllä on haittoja suuremmat edut. Kohdetta on kuitenkin kyettävä tarkkailemaan paljastumatta myös tällaisissa tilanteissa. Peitelty tiedonhankinta olisi tiedonhankintamenetelmänä erittäin käyttökelpoinen pääesikunnan tutkintaosaston työssä.

AF17052

Säädettäväksi ehdotetuissa pakkokeinolaissa ja poliisilaissa on otettu lähtökohdaksi, että *peitetoimintaa* ei voitaisi ilman pakkokeinolain tai poliisilain muutosta säätää miltään osin pääesikunnan tutkintaosaston toimivaltuuksiin kuuluvaksi. Säännösten perusteluista ei ilmene syytä, miksi mainittu toimenpide on rajattu vain poliisin käyttöön. Tätä lähtökohtaa on pidettävä virheellisenä. Ehdotuksen mukaan peitetoiminnassa saataisiin käyttää vääriä, harhauttavia tai peiteltäviä tietoja tai rekisterimerkintöjä tai valmistaa tai käyttää vääriä asiakirjoja tiedonhankinnan edellyttämän luottamuksen hankkimiseksi tai tiedonhankinnan paljastumisen estämiseksi. Määritelmä on siten hyvin laaja käsittäen useita erilaisia ja -tasoisia toimenpiteitä. Tämä moderni menetelmä olisi hyvin käyttökelpoinen myös puolustusvoimien poliisitoiminnassa. Peitetoiminnan luonteeseen kuuluu tarvittaessa jopa erehdyttäminen, mikä muutoin ei ole viranomaisen toiminnassa mahdollista. Peitetoiminnan avulla syntyisi kuitenkin mahdollisuus toimia siten, etteivät toimenpiteet paljastuisi kohteille liian aikaisin. Tällöin rikostorjunnalla voitaisiin estää rikosvahinkojen syntyminen ja kohdentaa rikosoikeudellinen vastuu oikeisiin henkilöihin. Peitetoiminnan luonteeseen kuuluukin, että sitä käytetään yhtä lailla tiedustelutoiminnassa rikoksen estämiseen ja paljastamiseen kuin myös jo tapahtuneen rikoksen johdosta suoritettavassa esitutkinnassa.

Puolustusvoimien poliisitoiminnassa ei ole tosiasiallista tarvetta esimerkiksi rikollisjärjestöihin soluttautumiselle. Sen sijaan erityistä tarvetta on esimerkiksi erilaisten kuvitteellisten rekisterimerkintöjen luomiselle, auton todellista haltijaa osoittamattomien rekisterikilpien ja pysäköintilupien käytölle, muiden väärien asiakirjojen käytölle sekä internetin keskustelupalstoilla maanpuolustukseen liittyvän turvaluokitellun tiedon seuraamiseen ja suojaamiseen mm. osallistumalla keskusteluun harhauttavan henkilöllisyyden turvin. Ehdotuksen mukaisesti *yksinomaan tietoverkossa toteutettavasta peitetoiminnasta* päättäisi KRP:n, SU-PO:n tai poliisilaitoksen päällikkö tai jonkin näistä tehtävään määräämä salaiseen tiedonhankintaan erityisesti koulutettu päällystöön kuuluva poliisimies. Ehdotettu menettelykään ei ota huomioon muiden viranomaisten tarvetta menetelmän käytölle. Samoin tulisi harkita, pitäisikö päällystöön kuuluvan poliisimiehen sijasta päätöksen tekijänä olla salaiseen tiedonhankintaan erityisesti koulutettu pidättämiseen oikeutettu virkamies.

Säädettäväksi ehdotetuissa pakkokeinolaissa ja poliisilaissa on otettu lähtökohdaksi, että *valeostoa* ei voitaisi ilman pakkokeinolain tai poliisilain muutosta säätää pääesikunnan tutkintaosaston toimivaltuuksiin kuuluvaksi. Säännösten perusteluista ei ilmene syytä, miksi mainittu toimenpide on rajattu vain poliisin käyttöön. Tätä lähtökohtaa on pidettävä virheellisenä. Valeostojen osalta peruste toimivaltuuden tarpeelle on erittäin selkeä. Puolustusvoimilta anastetaan jatkuvasti sellaista omaisuutta, että jo rikoksen estämiseksi, paljastamiseksi tai anastetun omaisuuden takaisin saamiseksi valeosto on ehdottoman käyttökelpoinen menetelmä. Kyse on lainsäädännön mahdollistamasta modernista tiedonhankintakeinosta. Tarve toiminnalle korostuu erityisesti esimerkiksi internetin välityksellä tapahtuvassa puolustusvoimilta anastettujen aseiden, ampumatarvikkeiden ja muun, usein erittäin kalliin erityismateriaalin myynti- ja ostotoiminnassa. Esimerkkinä viimeksi mainitusta materiaalista ovat erilaiset valonvahvistimet sekä sirpalesuojaukseen tarkoitettut varusteet. Kaikki materiaali on sellaista, että sen kauppaan pi-

AF17052

tää pystyä puuttumaan välittömästi. Tutkinnallisesti itse perusrikos on selkeä. Ehdotuksen mukaisesti valeostosta päättäisi KRP:n tai SUPO:n päällikkö taikka valtioneuvoston asetuksella määrätyn poliisilaitoksen päällikkö. Yksinomaan yleisön saataville toimitetusta myyntitarjouksesta tehtävästä valeostosta voisi päättää myös tehtävään määrätty salaiseen tiedonhankintaan erityisesti koulutettu pidättämiseen oikeutettu virkamies. Ehdotettu menettelykään ei ota huomioon muiden viranomaisten tarvetta menetelmän käytölle.

Säädettyäksi ehdotetuissa pakkokeinolaissa ja poliisilaissa on otettu lähtökohdaksi, että *tietolähteen ohjattua käyttöä* ei voitaisi ilman pakkokeinolain tai poliisilain muutosta säätää pääesikunnan tutkintaosaston toimivaltuuksiin kuuluvaksi. Säännösten perusteluista ei ilmene syytä, miksi mainittu toimenpide on rajattu vain poliisin käyttöön. Mietinnön perusteluissa ei oteta huomioon sitä, että Suojelupoliisin ohella myös pääesikunnan tutkintaosaston tehtäviin kuuluvat mm. sotilaallisen maanpuolustuksen alalla Suomeen kohdistuvan laittoman tiedustelutoiminnan ja sotilaallisen maanpuolustuksen tarkoitusta vaarantavan laittoman toiminnan estämiseksi tehtävät turvallisuus- ja valvontatehtävät. Siten maanpetosrikosten paljastaminen ja estäminen ovat keskeisessä asemassa pääesikunnan tutkintaosaston toiminnassa. Maanpetos- ja vakoilurikosten paljastamisessa ja estämisessä voidaan ohjatulla tietolähdetoiminnalla olettaa saatavan erittäin tärkeää tietoa tiedustelua harjoittavien mahdollisista värväyskohteista sekä tiedustelua harjoittavan mahdollisista suunnitteilla olevista laittomista toimista sekä näissä toimita mukana olevista muista henkilöistä.

Televalvonta on tiedonhankintamenetelmänä erittäin käyttökelpoinen ja eräs nykyaikaisen rikostorjunnan perusmenetelmistä. Tekoina, joiden johdosta televalvontaa käytettäisiin tulevat kyseeseen erityisesti automaattiseen tietojenkäsittelyjärjestelmään telepäätelaitetta käyttäen tehdyt rikokset sekä laittomat uhkaukset. Myös vakoilurikosta valmistelevien ulkomaisten tiedustelupalveluiden henkilöstön kontaktiverkoston paljastamisessa teletunnistetiedot olisivat erittäin käyttökelpoisia. Suostumukseen perustuva televalvonta on myös toimivaltuus, joka olisi edellä esitetyillä perusteluilla erittäin käyttökelpoinen pääesikunnan tutkintaosaston tehtävien hoitamiseksi.

Lisäksi pääesikunta kiinnittää huomiota siihen, että toimikunnan kokouksessa 17.4.2009 merkittiin kokouspöytäkirjaan nro 65 seuraava: *"Todettiin, että poliisilla on PKL 10 luvun 45 §:n ja PoL 5 luvun 44 §:n mukaan oikeus käyttää vääriä, harhauttavia tai peiteltyjä tietoja ja rekisterimerkintöjä salaisen tiedonhankinnan suojaamiseksi. Esitettiin, että muilla esitutkitaviranomaisilla tulee olla vastaava mahdollisuus suojata salaista tiedonhankintaa siltä osin kun salainen tiedonhankinta on mahdollista. Todettiin, että tämä mahdollisuus ei ole poissuljettu. Tämä mainitaan perusteluissa."* Toimikunnan päättämää perustelulisäystä ei kuitenkaan näyttäisi olevan mietintöön tehty. Pääesikunta pitää lisäystä tärkeänä ja esittää sen lisäämistä hallituksen esitykseen.

AF17052

3. Yksityiskohtaisia kommentteja esitutkintalakiin liittyen

Esityksen 3 luvun 6 §:ssä on säännös, jonka mukaan tutkinnanjohtajan on ilmoitettava esitutkinnan aloittamisesta rikoslain 40 luvun 11 §:n 1 kohdassa tarkoitetun virkamiehen esimiehelle mahdollisia virkamiesoikeudellisia toimenpiteitä varten, jos virkamiestä epäillään rikoksesta, josta säädetty ankaran rangaistus on vähintään neljä vuotta vankeutta. Tutkinnanjohtajalla on oikeus ilmoittaa myös virkamiehen tekemäksi epäillyn muun rikoksen esitutkinnan aloittamisesta, jos tutkittavana oleva rikos on sellainen, että sillä voidaan olettaa olevan merkitystä virkatehtävien suorittamisen kannalta. Esitutkintalain 3 luvun 6 §:n yksityiskohtaisten perustelujen osalta todetaan, että niissä on arvioitu perusteita, jolloin ilmoitus harkinnanvaraisissa tilanteissa on mahdollista tehdä. Esitetään harkittavaksi, voisiko perusteluissa tässä kohden mainita esimerkkinä ammattisotilaat, joiden käyttäytymiselle puolustusvoimista annetun lain (551/2007) 42 § asettaa erityisiä vaatimuksia ja joitten osalta kynnystä tarvittaviin virkamiesoikeudellisiin toimenpiteisiin voidaan siten pitää matalampana kuin useiden muiden virkamiesryhmien osalta.

Esitutkintalain 10 luvun 2 §:n 1 momentin perusteluissa saattaisi olla vielä hyvä täsmentää sitä, mille sotilasviranomaiselle esitutkintapöytäkirjat tavallisimmin tulee toimittaa. Tämä asia tulisi selvittää esitutkinnan aikana, viimeistään loppuvaiheessa, ellei se ole esimerkiksi esitutkinnan suorittamista koskevan sotilasviranomaisen pyynnön vuoksi jo ennestään ilmeinen. Vaihtoehtoja ovat rikoksesta epäillyn kurinpi-toesimies (sen hallintoyksikön päällikkö jossa epäilty palvelee), esitutkintaa pyytänyt sotilasviranomainen tai sotilasoikeudenkäyntilain 14 §:n mukaan määräytyvä sotilasviranomainen.

4. Asetusten valmistelussa huomioon otettavaa

Pääesikunta pitää tärkeänä, että myös mietinnössä käsiteltyjen lakien nojalla annettavien asetusten valmistelussa tehdään yhteistyötä sotilasviranomaisten kanssa ja varataan pääesikunnalle mahdollisuus antaa lausuntonsa asetusluonnoksista.

Nyt lausunnon kohteena olevan mietinnön perusteluissa todetaan (s. 463), että tarkkailussa saadaan käyttää välittömien aistihavaintojen tukena kiikaria tai muuta vastaavaa sisäministeriön asetuksella säädettyä teknistä laitetta sekä ottaa yksittäisiä kuvia. Pääesikunnan tutkintaosasto noudattaa toiminnassaan mainittua asetusta, mutta on myös varmistettava, että pääesikunnan tutkintaosaston käyttämät välineet tulevat otetuiksi huomioon asetuksessa.

Pääesikunnan päällikkö
Kenraaliluutnantti

Markku Koli

Puolustusvoimien asessorin sij
Varatuomari, OTL

Tuija Sundberg

AF17052

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

LIITTEET

JAKELU

TIEDOKSI

Puolustusministeriö Hallintopoliittinen osasto/Lainvalmistelu-ja oikeusyksikkö
PEtutk-os